

Divorțul - Polonia

NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini [PI](#) a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

CUPRINS

- 1 Care sunt condițiile pentru obținerea divorțului?
- 2 Care sunt motivele de divorț?
- 3 Care sunt efectele juridice ale unui divorț în ceea ce privește:
 - 3.1 relațiile personale dintre soți (de exemplu numele de familie)
 - 3.2 împărțirea bunurilor soților
 - 3.3 copiii minori ai soților
 - 3.4 obligația de a plăti pensie de întreținere celuilalt soț?
- 4 Ce înseamnă, în termeni practici, termenul legal de „separare legală”?
- 5 Care sunt condițiile pentru separarea legală?
- 6 Care sunt efectele juridice ale separării legale?
- 7 Ce înseamnă, în practică, termenul „anularea căsătoriei”?
- 8 Care sunt condițiile pentru anularea căsătoriei?
- 9 Care sunt efectele juridice ale anulării căsătoriei?
- 10 Există mijloace alternative extrajudiciare pentru rezolvarea chestiunilor legate de divorț, fără recurgerea la instanță?
- 11 Cui ar trebui să adresez cererea mea (petiția mea) de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei? Ce formalități trebuie respectate și ce acte ar trebui să atașez la cererea mea?
- 12 Pot obține asistență judiciară în vederea acoperirii cheltuielilor de judecată?
- 13 Este posibil să atac o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei?
- 14 Ce ar trebui să fac pentru ca o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță în alt stat membru să fie recunoscută în acest stat membru?
- 15 Cărei instanțe ar trebui să mă adresez pentru a ataca recunoașterea unei hotărâri de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță într-un alt stat membru? Ce procedură se aplică în aceste cazuri?
- 16 Care este legislația în materie de divorț pe care instanța o aplică într-o acțiune de divorț între soți care nu locuiesc în acest stat membru sau care sunt de naționalități diferite?

1 Care sunt condițiile pentru obținerea divorțului?

Instanța pronunță o hotărâre de divorț în care stabilește dacă unul dintre soți este responsabil de destrămarea căsătoriei și, în caz afirmativ, care dintre soți. În cazul în care ambii soți solicită acest lucru, instanța nu se pronunță cu privire la culpă.

Divorțul nu este condiționat de o separare anterioară.

2 Care sunt motivele de divorț?

Motivul divorțului este faptul că o căsătorie s-a destrămat în mod definitiv și iremediabil. Ambele condiții trebuie să fie îndeplinite [articolul 56 alineatul (1) din Codul privind tutela și familia].

3 Care sunt efectele juridice ale unui divorț în ceea ce privește:

3.1 relațiile personale dintre soți (de exemplu numele de familie)

În termen de trei luni de la data la care hotărârea de divorț rămâne definitivă, soțul/soția divorțat(ă) care și-a schimbat numele de familie după căsătorie poate reveni la numele purtat înainte de căsătorie, prin prezentarea unei declarații directorului oficiului de stare civilă (*kierownikiem urzędu stanu cywilnego*).

O persoană divorțată este liberă să se recăsătorească.

3.2 împărțirea bunurilor soților

Comunitatea de bunuri a soților, care include bunurile pe care le dobândesc aceștia, se instituie prin lege după căsătorie (regimul legal al comunității de bunuri). Regimul menționat încetează în momentul în care o căsătorie este desfăcută, mai precis atunci când hotărârea de desfacere a căsătoriei prin divorț rămâne definitivă.

La cererea unuia dintre soți, instanța poate împărți bunurile comune în hotărârea de divorț. Bunurile dobândite de soți reprezintă bunurile dobândite de unul dintre soți sau de ambii soți pe durata exercitării regimului legal al comunității de bunuri.

Ambii soți dețin cote-părți egale din patrimoniul comun.

Atunci când acest lucru este justificat, oricare dintre soți poate solicita instanței să împartă bunurile comune în funcție de măsura în care fiecare soț a contribuit la dobândirea bunului respectiv.

De asemenea, în cazul în care soții împart aceeași locuință, în hotărârea de divorț instanța stabilește modul în care trebuie să fie utilizată locuința atât timp cât soții divorțați continuă să locuiască împreună. În cazul în care ambii soți solicită acest lucru, instanța poate împărți locuința comună sau poate acorda locuința unuia dintre soți dacă celălalt soț este de acord să o părăsească fără să i se acorde în schimb o altă locuință.

3.3 copiii minori ai soților

În hotărârea de divorț, instanța se pronunță cu privire la răspunderea părintească pentru copiii comuni ai soților, la dreptul de vizită, și la suma care urmează să fie plătită de fiecare dintre soți pentru a acoperi costurile întreținerii și educării copiilor [articolul 56 alineatul (1) din Codul privind tutela și familia].

Instanța poate încredința exercitarea răspunderii părintești unuia dintre părinți, limitând răspunderea părintească a celuilalt părinte la anumite obligații și drepturi cu privire la copil (copii).

3.4 obligația de a plăti pensie de întreținere celuilalt soț?

Soțul/soția divorțat(ă), în cazul în care s-a constatat că nu a fost singurul (singura) în culpă pentru destrămarea căsătoriei și dacă se află în dificultate financiară, poate solicita o indemnizație de întreținere de la celălalt fost soț în funcție de nevoile sale rezonabile și de veniturile și capacitatea financiară a celuilalt fost soț [articolul 60 alineatul (1) din Codul privind tutela și familia].

În cazul în care divorțul are drept consecință o deteriorare substanțială a situației financiare a soțului/soției care nu este responsabil (ă) de destrămarea căsătoriei, soțul/soția care a fost considerat(ă) singurul (singura) în culpă pentru destrămarea căsătoriei are obligația de a oferi sprijin financiar pentru satisfacerea nevoilor soției/soțului, chiar dacă acesta/aceasta din urmă nu se află în dificultate financiară [articolul 60 alineatul (2) din Codul privind tutela și familia].

Obligația de întreținere încetează în cazul în care soțul/soția care beneficiază de întreținere se recăsătorește. În cazul în care soțul /soția obligat(ă) să plătească o indemnizație de întreținere nu a fost considerat(ă) singurul (singura) responsabil(ă) pentru destrămarea căsătoriei, obligația respectivă încetează la cinci ani după divorț [articolul 60 alineatul (3) din Codul privind tutela și familia].

4 Ce înseamnă, în termeni practici, termenul legal de „separare legală”?

Aceasta este o procedură oficială de separare, și anume este hotărâtă de instanță în conformitate cu articolele 61¹ - 61⁶ din Codul privind tutela și familia.

5 Care sunt condițiile pentru separarea legală?

Condiția pentru pronunțarea separării este constatarea faptului că raporturile dintre soți s-au deteriorat definitiv.

6 Care sunt efectele juridice ale separării legale?

Efectele juridice ale separării sunt identice cu cele ale divorțului. Cu toate acestea, un soț/o soție separat(ă) nu se poate recăsători.

7 Ce înseamnă, în practică, termenul „anularea căsătoriei”?

Anularea căsătoriei înseamnă anularea tuturor efectelor unei căsătorii cu efect retroactiv, cu excepția statutului copiilor proveniți din căsătoria anulată, care își păstrează statutul de copii născuți în cadrul unei căsătorii.

8 Care sunt condițiile pentru anularea căsătoriei?

Motivele de anulare a unei căsătorii sunt enumerate în Codul privind tutela și familia:

- unul dintre soți are vârsta mai mică decât vârsta legală pentru căsătorie (articolul 10 din Codul privind tutela și familia);
- unul dintre soți se află în incapacitate juridică deplină (articolul 11 din Codul privind tutela și familia);
- unul dintre soți suferă de o boală psihică sau are un handicap psihic (articolul 12 din Codul privind tutela și familia);
- unul dintre soți este deja căsătorit cu o altă persoană (articolul 13 din Codul privind tutela și familia);
- soții sunt rude în linie ascendentă, descendentă sau colaterală (frați și surori, inclusiv frați și surori vitregi și frați și surori născuți în afara căsătoriei) sau rude prin alianță în linie ascendentă ori descendentă (articolul 14 din Codul privind tutela și familia);
- soții sunt înrudiți prin adopție (articolul 15 din Codul privind tutela și familia);
- a fost prezentată o declarație conform căreia, la încheierea căsătoriei, soțul/soția, indiferent de motiv, a fost incapabil(ă) să își exprime în mod conștient voința, s-a înșelat cu privire la identitatea celeilalte părți sau a fost constrâns(ă) printr-o amenințare ilegală (articolul 15¹ din Codul privind tutela și familia).

Oricare dintre motivele menționate anterior trebuie să fi existat la încheierea căsătoriei.

9 Care sunt efectele juridice ale anulării căsătoriei?

O hotărâre de anulare a unei căsătorii este constitutivă și produce efecte pentru terți (*erga omnes*). Există două tipuri de efecte:

- *ex tunc*, și anume efecte care se aplică retroactiv de la data la care a fost încheiată căsătoria, de exemplu, soții revin la starea civilă pe care au avut-o înainte de căsătorie, precum și la numele de familie anterioare, soțul/soția și familia celui/celei alt soț nu mai sunt înrudiți prin alianță și moștenirea legală este imposibilă;
- *ex nunc*, și anume efecte care apar numai după ce hotărârea de anulare a căsătoriei devine definitivă, de exemplu, în ceea ce privește raporturile patrimoniale.

Efectele anulării căsătoriei asupra relației dintre soți, asupra copiilor rezultați din căsătorie și asupra raporturilor patrimoniale dintre soți sunt reglementate de normele relevante în materie de divorț. Este important să se precizeze că soțul/soția care a încheiat căsătoria cu rea-credință este considerat a fi în culpă pentru destrămarea căsătoriei.

10 Există mijloace alternative extrajudiciare pentru rezolvarea chestiunilor legate de divorț, fără recurgerea la instanță?

În Polonia, soții pot face apel la medierea familială. Obiectivele principale ale medierii sunt soluționarea conflictelor dintre soți astfel încât să se evite divorțul sau separarea, precum și stabilirea condițiilor în care se va desface căsătoria (aspecte legate de bunuri, de îngrijirea copiilor) pe cale amiabilă. Servicii de mediere sunt oferite, în principal, de organizații neguvernamentale, de fundații și de Biserică.

Soțul/soția care se confruntă cu conflicte în căsnicie poate beneficia de diverse forme de terapie familială și poate solicita asistență din partea unor psihologi, psihoterapeuți, grupuri de sprijin etc.

11 Cui ar trebui să adresez cererea mea (petiția mea) de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei? Ce formalități trebuie respectate și ce acte ar trebui să atașez la cererea mea?

Cererile de divorț, de separare de drept sau de anulare a căsătoriei trebuie să fie prezentate instanței provinciale (*sąd okręgowy*) în a cărei rază teritorială se află ultima reședință comună a soților. În lipsa unei astfel de instanțe, cererile trebuie depuse la instanța provincială în a cărei rază teritorială se află reședința reclamantului.

Pentru astfel de cereri se percepe o taxă judiciară. Cu toate acestea, o parte a cărei situație financiară nu-i permite să plătească taxa poate solicita instanței scutirea totală sau parțială de la plata cheltuielilor de judecată, și poate solicita instanței, de asemenea, să desemneze un avocat din oficiu care să o asiste.

La cerere se anexează următoarele documente: copii după actele de stare civilă (certificatul de căsătorie, certificatele de naștere ale copiilor), dovada situației financiare (a veniturilor), un document prin care se împuternicește un avocat pentru a reprezenta o parte (în cazul în care persoana respectivă dorește să își aleagă propriul avocat) și orice alte certificate care pot fi relevante pentru cauza respectivă (adeverințe medicale, decizii administrative etc.).

12 Pot obține asistență judiciară în vederea acoperirii cheltuielilor de judecată?

A se vedea punctul 11.

O persoană care solicită scutirea totală sau parțială de la plata cheltuielilor de judecată sau numirea din oficiu a unui avocat trebuie să anexeze la cerere o declarație privind situația sa financiară (utilizând formularul corespunzător, pus la dispoziție de instanță).

13 Este posibil să atac o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei?

Da, în toate aceste cazuri este posibilă introducerea unei căi de atac în fața unei instanțe de al doilea grad de jurisdicție. Soții pot ataca hotărârile pronunțate de instanțele provinciale la curțile de apel.

14 Ce ar trebui să fac pentru ca o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță în alt stat membru să fie recunoscută în acest stat membru?

În conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești (denumit în continuare „Regulamentul Bruxelles IIa”), acest tip de hotărâri sunt recunoscute în mod automat în Polonia, fără a fi necesar să se recurgă la o procedură de recunoaștere specială (articolul 21 din Regulamentul Bruxelles IIa).

15 Cărei instanțe ar trebui să mă adresez pentru a ataca recunoașterea unei hotărâri de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță într-un alt stat membru? Ce procedură se aplică în aceste cazuri?

Orice parte interesată poate solicita unei instanțe să se pronunțe cu privire la recunoașterea unei hotărâri [articolul 21 alineatul (3) din Regulamentul Bruxelles IIa]. În Polonia, astfel de cereri sunt depuse la instanțele provinciale. Competența teritorială se stabilește în funcție de locul în care se află reședința obișnuită a persoanei împotriva căreia s-a depus o cerere de adoptare a unei decizii privind recunoașterea sau refuzul de a recunoaște hotărârea. În cazul în care niciunul dintre locurile menționate mai sus nu este situat în Polonia, competența teritorială se stabilește în funcție de locul în care se va executa hotărârea [articolul 29 alineatul (2) din Regulamentul Bruxelles IIa].

16 Care este legislația în materie de divorț pe care instanța o aplică într-o acțiune de divorț între soți care nu locuiesc în acest stat membru sau care sunt de naționalități diferite?

Polonia este parte la numeroase acorduri internaționale care reglementează acest aspect. Aceste acorduri prevalează asupra dreptului internațional privat al Poloniei. Astfel, diferite norme pot fi aplicabile atunci când soții au cetățenii diferite. În lipsa unui acord internațional, se aplică Legea privind dreptul internațional privat din 14 februarie 2011. În conformitate cu articolul 54 din legea menționată, o căsătorie se desface în conformitate cu dispozițiile legislației naționale comune a soților, aflată în vigoare la momentul depunerii cererii de desfacere a căsătoriei. În absența unei legislații naționale comune a soților, legislația aplicabilă este cea a țării în care ambii soți își au reședința în momentul în care s-a depus cererea de desfacere a căsătoriei. În cazul în care soții nu au un domiciliu comun în momentul depunerii unei astfel de cereri, legislația aplicabilă este cea a ultimei țări în care ambii soți își au avut reședința obișnuită, cu condiția ca unul dintre soți să își aibă încă reședința obișnuită în acea țară. În caz contrar, căsătoriile se desfac în temeiul legislației poloneze.

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile

privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Ultima actualizare: 03/12/2015